

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
FUNDACJI
POLSKA AKCJA HUMANITARNA
styczeń - grudzień 1996**

Polska Akcja Humanitarna, ul.Nowy Świat 41 m. 12, 00-042 Warszawa
Tel.: (0.22) 828 90 86, Fax: (0.22) 635 88 82
E-mail: pah@pah.ngo.pl
PBK XIII O/Warszawa 11101109-8442-2700-1-32

A. Konwoje z pomocą humanitarną

1. Data wyjazdu: 15 lutego 1996

Bośnia

Ilość ciężarówek: 3

Ilość ton: 44

Wartość: 465.732,76 zł

Był to 15. konwój PAH do b. Jugosławii. Zawiózł do bośniackich miast - Tuzli i Sarajewa leki, sprzęt medyczny, odżywki dla dzieci i mleko w proszku. Przekazano je Klinice Dziecięcej i Szpitalowi na Kosevie (Sarajewo) i Miejskiemu Centrum Logistycznemu (Tuzla). Janina Ochojska spotkała się z prezydentami obu miast.

Wśród firm, które użyczyły ciężarówkę do konwoju znalazł się Megadex, który przed wojną prowadził działalność gospodarczą na terenie b. Jugosławii. "Jest dla nas szczególnie ważny fakt, że firma, która w czasie pokoju zbudowała elektrownię w Tuzli, nie zapomniała o nas także w tragicznym dla nas czasie wojny" - napisał Prezydent Tuzli Selim Beslagić w podziękowaniu dla Megadexu.

2. Data wyjazdu 29 kwietnia 1996

Bośnia

Ilość ciężarówek: 4

Ilość ton: 38

Wartość: 225.311,54 zł

29 kwietnia br. wyjechał kolejny konwój z pomocą humanitarną do Tuzli i Sarajewa w Bośni oraz do Śidu w nowej Jugosławii. Konwój zawiózł żywność, leki, środki opatrunkowe, które zostały rozładowane m.in. w magazynach Miejskiego Centrum Logistycznego w Tuzli, oraz wyposażenie - stoły, krzesła i tablice oraz 300 paczek pokoju przygotowanych przez uczniów szkół polskich - dla szkoły "Vrhbosna" w Sarajewie, zniszczonej w czasie działań wojennych (dzieci uczą się w pomieszczeniach zastępczych), którą opiekujemy się od dwóch lat.

3. Data wyjazdu: 9 sierpnia 1996

Bośnia - Teslić, Sarajevo

Ilość ciężarówek: 1

Ilość ton: 16

Wartość: 96 346,74 zł

Konwój dostarczył do Teslića ubrania, żywność, środki czystości i leki, które zostały rozdzielone szkołom i szpitalom muzułmańskim (Tesanj), serbskim (Teslić) i chorwackim (Žepce) przez stacjonujący tam batalion polski IFOR. Do Sarajewa

dostarczyliśmy przybory i wyposażenie szkolne oraz paczki pokoju przygotowane przez dzieci w Polsce dla dzieci w szkole Vrhbosna.

4. Data wyjazdu: 31 sierpnia 1996

Kazachstan

Ilość ciężarówek: 2

Ilość ton: 41

Wartość: 318.209,65 zł

Fundacja Polska Akcja Humanitarna organizuje co roku konwój do Kazachstanu. W tym roku konwój zawiózł leki i sprzęt medyczny o wartości 117.700,96 zł oraz żywność o wart. 67.059,04 zł dla Obwodowego Szpitala Dziecięcego w Kokczetawie, Obwodowego Szpitala Dziecięcego w Akmole, Karagandyjskiej Klinice Dziecięcej i dwóm Domom Dziecka w Karagandzie.

Dotarliśmy także do 19 polskich szkół w miastach i wioskach obwodów: kokczetawskiego, akmolińskiego, karagandyjskiego. Przekazaliśmy komputer, 2 telewizory, radiomagnetofon, meble szkolne, a także wiele materiałów biurowych, papierniczych i przyborów szkolnych o wart. 51.859,03 zł. oraz podręczniki od Ministerstwa Edukacji Narodowej. Nauczyciele podjęli się również, wraz ze Związkiem Polaków w Kazachstanie, dystrybucji innych darów pomiędzy ludność polską na terenie swojego działania. Przekazaliśmy im nową odzież i obuwie o wart. 62 294,79 zł oraz środki czystości o wart. 19.254,37 zł.

5. Data wyjazdu: 17 grudnia 1996

Kazachstan

Transport lotniczy

Ilość ton: 11

Wartość: 175.819,32 zł

Samolot, który poleciał po uczestników corocznej Pielgrzymki Polaków z Kazachstanu, zawiózł do Kazachstanu 2130 paczek świątecznych na Boże Narodzenie dla rodzin polskich i telewizor dla szkoły polskiej w Karagandzie. Paczki świąteczne dla rodzin polskich w Kazachstanie wysłano już po raz trzeci. Skład paczki: kawa, herbata, słodycze, środki czystości i kosmetyki, zabawka, podstawowe leki, drobna odzież, kalendarz oraz życzenia świąteczne namalowane przez dzieci.

Zestawienie konwojów na rok 1996

Data	Miejsce	Ilość cięż.	Ilość ton	Wart. tys.zł
14.02.96	Tuzla, Sarajewo	3	44	467
29.04.96	Tuzla, Sarajewo, Śid	4	38	225
16.08.96	Teslic	1	16	97
31.08.96	Kazachstan	2	41	318
18.12.95	Kazachstan (samolot)		11	176
RAZEM		10	150	1283

B. Inne akcje pomocy poza Polską

1. Poparzone dzieci z Kazachstanu

Po powrocie z konwoju do Kazachstanu pod koniec czerwca 95 r. ogłosiliśmy apel o pomoc dla trójki dzieci z Kazachstanu, ciężko poparzonych podczas pożaru domu w Petropawłowsku. Przez rok walczono o utrzymanie ich przy życiu w szpitalu w Petropawłowsku i później w Ałmaty. Przeszczepy i rekonstrukcje oraz operacje przykurczy nie były już możliwe w Kazachstanie: jedyną szansą powrotu do normalnego życia była operacja w Polsce. Ministerstwo Zdrowia wyraziło zgodę na pokrycie kosztów leczenia w Szpitalu Chirurgii Plastycznej w Polanicy Zdroju. Urząd Miasta Kłodzka wziął na siebie zorganizowanie transportu z Warszawy do Kłodzka i objął opieką całą rodzinę z zamiarem osiedlenia ich w Kłodzku. Na podróż poparzonych do Polski zebraliśmy ok. 70 mln starych złotych. Leczenie, które było długotrwałe i wielokrotne jest już zakończone.

2. II Pielgrzymka Polaków z Kazachstanu

Ideą akcji, podobnie jak w ub. r., było umożliwienie odwiedzenia kraju w okresie Świąt Bożego Narodzenia najstarszym żyjącym zesłańcom okresu stalinowskiego: ludziom, którzy nigdy w Polsce nie byli i którym ich sytuacja materialna nie daje szansy na przyjazd indywidualny.

Listę uczestników pielgrzymki sporządzał Związek Polaków w Kazachstanie. Najstarsza osoba miała 88, najmłodsza 59 lat. Pielgrzymi przebywali w Polsce od 20 grudnia 96 do 2 stycznia 97. W Krakowie zwiedzili Wawel i Stare Miasto, uczestniczyli w Mszy Św. celebrowanej przez Kardynała Macharskiego, i spotkaniu opłatkowym zorganizowanym przez Gazetę Wyborczą. W Częstochowie zwiedzili klasztor na Jasnej Górze. Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok spędzili u rodzin w 17 miastach Polski. W Warszawie spotkali się z Prymasem Polski Kardynałem Józefem Glempem, zwiedzili Zamek Królewski i Wilanów. Stowarzyszenie Wspólnota Polska zorganizowało poczęstunek i spotkanie, na którym byli obecni także przedstawiciele Sejmu i Senatu RP.

Uczestnicy Pielgrzymki przylecieli z Kazachstanu samolotem. Przyłot był sfinansowany w całości przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska. Odłot, jak również

wyrobienie dokumentów wyjazdowych pielgrzymów, ich podróże na terenie Kazachstanu, transport paczek świątecznych do poszczególnych obwodów a także część noclegów, opłaciliśmy ze zbiórki publicznej, do której dołożył się Senat RP, Królestwo Norwegii, firmy, banki i setki osób prywatnych z całej Polski. Wiele firm i instytucji świadczyło bezpłatnie usługi takie jak: noclegi, wyżywienie, transport, ubezpieczenia, łączność telefoniczna, cała obsługa naziemna lotów.

Łącznie zebraliśmy 365.943,49 zł. Z czego - koszt samolotu wynosił 190.564 zł, koszt dokumentów wyjazdowych Pielgrzymów, transportu do miejsca wylotu w Kazachstanie, kieszonkowe, ubezpieczenia, noclegi i wyżywienie w Polsce, transport paczek w Kazachstanie wynosił 31597,37. Dla szkoły w Karagandzie zakupiliśmy telewizor za 690 zł. Pozostałą sumę pieniędzy przeznaczymy na pomoc dla Polaków w Kazachstanie w 1997 r.

C. Centrum Pomocy Uchodźcom

W 1996 roku do Centrum Pomocy Uchodźcom zgłosiły się i skorzystały z naszej pomocy 172 osoby, głównie z Somalii, Liberii, Algierii i krajów byłego ZSRR (Armenia, Gruzja). Oprócz tego prowadziliśmy sprawy 109 osób zarejestrowanych w latach poprzednich.

Formy udzielanej przez nas pomocy:

- informowanie o podstawach polskiego prawa, w szczególności o procedurze ubiegania się o status uchodźcy, o legalizacji pobytu, o prawie do pracy;
- pomoc w załatwianiu formalności urzędowych;
- pośrednictwo w uzyskaniu niezbędnych dokumentów z kraju pochodzenia i państw trzecich;
- znajdowanie miejsca zamieszkania;
- pomoc w szukaniu pracy;
- wsparcie materialne: ubrania, jedzenie, sprzęt gospodarstwa domowego;
- pomoc w uzyskaniu świadczeń medycznych (w szczególności sfinansowanie operacji uchodźczyni z Armenii oraz załatwienie darmowej hospitalizacji dla 3 osób), zakup leków;
- finansowanie uczestnictwa uchodźców w kursach języka polskiego;
- pomoc w dobrowolnej repatriacji dwu bośniackich rodzin, dwóch ormiańskich oraz osób indywidualnych z Algierii i Angoli;

W czerwcu 1996, z uwagi na rosnący problem bezdomności wśród osób starających się o status uchodźcy w Polsce, stworzyliśmy w Warszawie przy ulicy Marywilskiej 44 Dom Uchodźcy. Jest on przeznaczony dla osób, które złożyły wniosek o status uchodźcy i czekają na podjęcie decyzji w swojej sprawie, jednak ze względu na brak miejsc nie mogły zamieszkać w żadnym z ośrodków rządowych.

Takich osób jest bardzo dużo. Brak miejsca zamieszkania staje się tym bardziej dotkliwy, że procedura ubiegania się o status przedłuża się i trwa nawet do kilku lat.

W naszym Domu znajduje schronienie jednocześnie około 30 osób, którym zapewniamy wyżywienie i pomoc medyczną.

Przedsięwzięcie było możliwe dzięki wsparciu UNHCR, sponsorów prywatnych oraz Centrum Wychodzenia z Bezdomności - Markot, które przekazało nam w użytkowanie pomieszczenia o łącznej powierzchni 250 metrów kwadratowych.

Kontynuowaliśmy Program Integracyjny dla uznanych uchodźców. W 1996 roku objęliśmy nim 16 osób. W ramach programu pomagaliśmy uchodźcom wynajmować i umeblować mieszkania. Asystowaliśmy też w urzędach, w szczególności przy załatwianiu kart stałego pobytu. Pomagaliśmy uchodźcom znaleźć pracę, pośredniczyliśmy w załatwianiu stypendiów naukowych i nostryfikacji dyplomów.

Aby skuteczniej pomagać uchodźcom współpracowaliśmy z Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Caritasem, Polskim Czerwonym Krzyżem, Amnesty International. Staliśmy się też członkiem CEFTRAN - organizacji skupiającej organizacje pozarządowe działające na rzecz uchodźców w Europie Środkowej.

D. Edukacja Humanitarna

Wystawa "Polska Akcja Humanitarna"

18 marca 1996 roku otworzyliśmy wystawę obrazującą działalność humanitarną fundacji. Przedstawiała ona konwoje humanitarne, specyfikę krajów, którym pomagaliśmy oraz działalność w Polsce. Ekspozycja była prezentowana przez miesiąc w budynku Polskiej Agencji Prasowej w Warszawie a potem wypożyczana szkołom i galeriom w wielu miastach Polski.

Konkurs "Czy należy być tolerancyjnym?"

Od 1 marca do 30 kwietnia 1996 roku trwał konkurs literacko - plastyczny dla dzieci i młodzieży pt. "Czy należy być tolerancyjnym?". W związku z tym, że w chwili obecnej brak tolerancji jest jednym z poważniejszych problemów zarówno polskich jak i światowych niezbędne jest ciągle uczulanie młodych ludzi na tę sprawę. W organizację konkursu zaangażowała się Telewizja Dzieci i Młodzieży. Najlepsze opowiadania zostały wydrukowane w miesięczniku dla młodzieży LUZ a zwycięskie prace plastyczne pokazane i omówione w programie TVP dla dzieci "Ciuchcia".

Akcja Nadzieja

31 maja br. Polska Akcja Humanitarna rozpoczęła akcję pomocy dzieciom w Bośni pod hasłem "Akcja Nadzieja". Chodziło o podkreślenie, że Dzień Dziecka powinny obchodzić dzieci na całym świecie, niezależnie od sytuacji kraju, w którym przyszło im żyć. W trakcie zbiórki każdy ofiarodawca otrzymywał znaczek - symbol "Akcji Nadzieja", który powstał w oparciu o rysunki dzieci z Sarajewa. W pierwszym etapie zbiórki, do 17 sierpnia 1996 roku zebraliśmy 16.336,53 zł, za które kupiliśmy

tornistry i przybory szkolne. 17 sierpnia br. zostały one zawieszane dzieciom do Teslića i Sarajewa.

Do uczestnictwa w tej akcji, oprócz osób prywatnych, zgłosiło się: 29 szkół podstawowych, 16 szkół średnich, 22 drużyny harcerskie z całej Polski.

Wystawa "Uchodźcy"

Polska Akcja Humanitarna we współpracy z UNHCR corocznie organizuje obchody Dnia Uchodźcy. 7 października 1996 roku, jako centralny punkt obchodów, zorganizowaliśmy w salach Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie wystawę przedstawiającą kolekcję plakatów i fotografii poświęconych sytuacji uchodźców w Polsce i na świecie. Sponsorem wystawy był program PHARE Dialog Społeczny. Wystawa była pokazywana w muzeum do 3 listopada a obecnie jest udostępniana galeriom i szkołom w całej Polsce.

Kluby PAH

Od września 1996 roku rozpoczęliśmy akcję tworzenia młodzieżowych Klubów PAH, które obok rozwijania działalności społecznej w swoim środowisku (pod patronatem Polskiej Akcji Humanitarnej) aktywnie uczestniczą w działaniach fundacji. W skład Klubów wchodzi młodzież ze szkół podstawowych i średnich. Powstają one przy szkołach oraz drużynach harcerskich w całej Polsce. Do końca 1996 roku powstały Kluby w Mrągowie, Lubinie i Rybniku.

Paczka Pokoju

Od 1994 roku młodzież z całej Polski przygotowuje paczki, które przekazywane są dzieciom w Sarajewie i w innych miastach Bośni. Do tej pory PAH dostarczyła już około tysiąca Paczek Pokoju do szkół, szpitali i domów dziecka w Bośni. Paczka Pokoju zawiera nowe artykuły szkolne, ciepłą bieliznę, rękawiczki, czapkę, słodycze, przytulankę lub zabawkę, książeczkę z obrazkami, artykuły higieniczne oraz list z adresem osoby, która paczkę przygotowała.

Spotkania

Działacze PAH odbyli 13 spotkań z młodzieżą, m.in. w Lublinie, Radomiu, Pruszkowie, Żyrardowie, Łomży, Radzyminie i Mrągowie.

Wystawy

7.02. - otwarcie wystawy pt. „Konwój” w Instytucie Polskim w Düsseldorfie. Wystawa 40 fotografii pokazywała działania Polskiej Akcji Humanitarnej. Na otwarciu byli obecni burmistrz Düsseldorfu, ambasador Polski w Niemczech, przedstawiciele organizacji pozarządowych i dziennikarze.

15.03. - otwarcie wystawy “Edukacja Humanitarna” w pomieszczeniach PAP-u.

22.06. - otwarcie wystawy “Moje marzenia o pokoju” w Ratuszu Miasta Warszawy. Wystawa ta została sprowadzona z Fundacji Anny Frank z Amsterdamu. Jest to 60 plasz ze zdjęciami wojny w Bośni i z przejmującymi świadectwami cierpienia - rysunkami i wierszami dzieci w Bośni. Na otwarciu byli obecni m.in. Prezydent Miasta Warszawy oraz Prezydenci Miast obecnych na uroczystościach 400-lecia

Warszawy. Na otwarciu wystawy Prezydent Warszawy ogłosił swój akces do odbudowy szkoły w Sarajewie i przeznaczył na ten cel 30 tys. USD.

25.06. - "Koncert dla Sarajewa" w wykonaniu Chóru Polskiego Radia i Radiowej Orkiestry Symfonicznej w Krakowie. Koncert odbył się w Kościele św. Katarzyny. Chór i orkiestra wykonali "Requiem przeciwko wojnie" Romana Maciejewskiego

7.10. - otwarcie wystawy pt. „Konwój” w Instytucie Polskim w Lipsku. Na otwarciu byli obecni Hans Koschnick, przedstawiciele organizacji pozarządowych i dziennikarze.

E. Pomoc dzieciom w Bieszczadach

W listopadzie 95 r. Fundacja Polska Akcja Humanitarna po zapoznaniu się z problemami i potrzebami uczniów szkół na terenie Bieszczad i Pogórza rozpoczęła razem ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Bieszczadzkiemu w Lesku akcję pomocy dzieciom w szkołach bieszczadzskich.

Zbiórka pieniędzy na ten cel do końca grudnia 96 dała kwotę: 331.677,42 zł z czego: COCA-COLA przekazała 187.080 zł, Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa przekazała 73.000 zł, a PAH zebrała 71.597,42 zł

W 1996 roku objęliśmy:

- dożywianiem 3231 dzieci w 79 szkołach podstawowych i średnich oraz 423 dzieci w 9 przedszkolach w okresie od 15 grudnia do 30 kwietnia tj. 85 dni szkolnych.
- opłatą za internaty 48 dzieci z Zespołu Szkół Budowlanych i LO w Lesku .
- opłatą na dojazdy do szkoły 50 dzieci
- pomocą indywidualną udzieloną przez osoby, które zgłosiły się do PAH lub Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Bieszczadzkiemu, objęto 129 dzieci z najbiedniejszych rodzin.

Bieszczadzkie szkoły wyposażyliśmy także w sprzęt kuchenny i turystyczny, co ma pomóc im w prowadzeniu schronisk. Dzięki temu szkoły będą mogły same zarabiać na dożywianie swoich uczniów w przyszłości. Dostarczyliśmy 26 chłodziarko-zamrażarek, 5 pralek, roboty kuchenne, czajniki elektryczne, inny sprzęt elektryczny, meble i sprzęt kuchenny, wyposażenie hotelowe i inne o wartości ponad 200 tys. zł (część sprzętu została zakupiona za sumę 37.552,74 zł, część pozyskaliśmy od sponsorów). Sprzęt został rozładowany w Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Bieszczadzkiemu w Lesku, skąd został rozwieszony do szkół.

F. Działalność biur regionalnych

Biura regionalne PAH znajdujące się w Krakowie, Toruniu i Łodzi mają swoje programy pomocy najuboższym, realizowane w regionie. Opiekują się m.in. bezdomnymi i najuboższymi rodzinami, organizują dożywianie w szkołach. Oprócz tego biura te uczestniczą we współorganizowaniu konwojów (pozyskiwanie darów,

szukanie ciężarówek), w zbiórkach ogólnopolskich, w Akcji Nadzieja, Paczka Pokoju i innych akcjach programu Edukacja Humanitarna oraz II Pielgrzymki Polaków z Kazachstanu.

G. Nagrody przyznane w 1996 roku

Atsuhito Nakata Memorial, doroczna nagroda japońskiej fundacji założonej przez ojca, japońskiego ochotnika tragicznie poległego w czasie pokojowej operacji ONZ w Kambodży w 1993 r. Nagrodę w wysokości 300.000 jenów Janina Ochojska w całości przekazała na działalność Polskiej Akcji Humanitarnej.